

MEĐUNARODNI RAČUNOVODSTVENI STANDARD 32

Financijski instrumenti: prezentiranje

Cilj

---

1. [brisan].
2. Ovaj Standard sadrži zahtjeve za prezentiranjem financijskih instrumenata i navodi informacije o financijskim instrumentima koje bi trebale biti objavljene. Zahtjevi za prezentiranjem odnose se na klasifikaciju financijskih instrumenata sa stajališta izdavatelja, na financijsku imovinu, financijske obveze i vlasničke instrumente, klasifikaciju pripadajućih kamata, dividendi, gubitaka i dobiti te okolnosti u kojima se financijska imovina i financijske obveze mogu prebiti. Standard zahtjeva objavljivanje informacija o čimbenicima koji utječu na iznos, vrijeme i izvjesnost budućih novčanih tokova subjekta koji se odnose na financijske instrumente i računovodstvenih politika koje se primjenjuju na te instrumente. Ovaj Standard također zahtjeva objavljivanje informacija o vrsti i obujmu u kojem subjekt upotrebljava financijske instrumente, poslovnim svrhama tih instrumenata, povezanim rizicima i politikama koje rukovodstvo primjenjuje radi kontrole tih rizika.
3. Principi koje propisuje ovaj Standard nadopunjuju principe priznavanja i mjerenja financijske imovine i financijskih obveza koje propisuje MRS 39 - *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje* i za objavljivanje informacija o njima MSFI 7 - *Financijski instrumenti: objavljivanje*.

Djelokrug

---

4. Ovaj Standard trebaju primjenjivati svi subjekti na sve vrste financijskih instrumenata osim:
  - a) onih udjela u ovisnim društvima, pridruženim društvima i zajedničkim pothvatima koji se obračunavaju u skladu s MRS 27 - *Konsolidirani i odvojeni financijski izvještaji*, MRS 28 - *Ulaganja u pridružene subjekte ili MRS 31 - Udjeli u zajedničkim pothvatima*. Međutim, u nekim slučajevima MRS 27, MRS 28 ili MRS 31 dopuštaju subjektu da udjele u ovisnom društvu, pridruženom društvu ili zajedničkom pothvatu obračunava u skladu s MRS 39; ako je to slučaj, subjekt je dužan primijeniti zahtjeve ovoga Standarda. Subjekti su ovaj MSFI dužni primijeniti i na sve derivativi povezane s udjelima u ovisnim društvima, pridruženim društvima ili zajedničkim pothvatima
  - b) prava i dužnosti zaposlenika, sukladno planu primanja zaposlenika, koje propisuje MRS 19 - *Primanja zaposlenih*;
  - c) [brisan].
  - d) ugovora o osiguranju kako je definirano MSFI 4 - *Ugovori o osiguranju*. Međutim, ovaj se Standard primjenjuje na derivative ugrađene u ugovore o osiguranju ako MRS 39 zahtijeva da ih subjekt prikaže zasebno.

Nadalje, izdavatelj će primijeniti ovaj standard na financijske garancije ako izdavatelj primjenjuje MRS 39 za priznavanje i mjerenje ugovora, ali će primijeniti MSFI 4 ako izabere, u skladu s točkom 4 (d) MSFI 4, primijeniti MSFI 4 za njihovo priznavanje i mjerenje;

- e) **financijskih instrumenata koje propisuje MSFI 4 budući da oni sadržavaju obilježje diskrecione participacije. Izdavatelj ovih instrumenata ne treba na takva obilježja primjenjivati točke 15-32 i VP25-VP35 ovog Standarda, koje se odnose na razlikovanje financijskih obveza i vlasničkih instrumenata. Međutim, ovi su instrumenti podložni svim ostalim zahtjevima koje propisuje ovaj Standard. Nadalje, ovaj se Standard primjenjuje na derivative koji su ugrađeni u ove instrumente (vidi MRS 39);**
  - f) **financijske instrumente, ugovore i obveze koje proizlaze iz transakcije plaćanja temeljene na dionici na koje se primjenjuje MSFI 2 - *Plaćanje temeljeno na dionicama*, osim:**
    - i. **ugovora definiranih točkama 8-10 ovog Standarda na koje se primjenjuje ovaj Standard,**
    - ii. **točaka 33. i 34. ovog Standarda koje se primjenjuju na trezorske dionice kupljene, prodane, izdane ili poništene vezano za plan opcija dionica zaposlenika, plan kupnje dionica zaposlenika i svih ostalih sporazuma o plaćanju temeljenih na dionici.**
5. [brisano].
6. [brisano].
7. [brisano].
8. **Ovaj se Standard treba primjenjivati na one ugovore o kupnji ili prodaji nefinancijske imovine koji se mogu namiriti neto u novcu ili drugim financijskim instrumentom, ili razmjenom financijskih instrumenata, kao da ugovori predstavljaju financijske instrumente, s iznimkom ugovora koji su sklopljeni te i dalje postoje s namjerom primitka ili isporuke nefinancijske imovine u skladu s očekivanim zahtjevima kupnje, prodaje ili korištenja iste od strane subjekta.**
9. Postoje različiti načini na koje ugovor o kupnji ili prodaji nefinancijske imovine može biti namiren neto u novcu ili drugim financijskim instrumentom ili razmjenom financijskih instrumenata. Između ostalog:
- a) ako uvjeti ugovora dozvoljavaju svakoj ugovornoj strani namiru ugovora neto u novcu ili drugim financijskim instrumentom ili razmjenom financijskih instrumenata,
  - b) ako mogućnost namire neto u novcu ili drugim financijskim instrumentom ili razmjenom financijskih instrumenata nije jasno vidljiva iz uvjeta ugovora, nego subjekt uobičajeno namiruje slične ugovore neto u novcu ili drugim financijskim instrumentom ili razmjenom financijskih instrumenata (na temelju sklopljenog ugovora o prijeboju s drugom ugovornom stranom ili prodajom ugovora prije njegove provedbe ili isteka),

- c) ako, za slične ugovore, subjekt uobičajeno izvrši isporuku navedenog predmeta ugovora te isti proda u kratkom roku nakon isporuke u svrhu ostvarenja profita od kratkoročne promjene u cijeni ili marži, i
- d) ako je nefinancijska imovina koja predstavlja predmet ugovora odmah zamjenjiva za novac.

Ugovor na kojeg se primjenjuju točke (b) ili (c) ne sklapa se s namjerom primitka ili isporuke nefinancijske imovine u skladu s očekivanim zahtjevima kupnje, prodaje ili korištenja iste od strane subjekta, te se stoga na takve ugovore primjenjuje ovaj Standard. Za ostale ugovore na koje se primjenjuje točka 8 potrebno je utvrditi jesu li sklopljeni i održavaju li se s namjerom primitka ili isporuke nefinancijske imovine u skladu s očekivanim zahtjevima kupnje, prodaje ili korištenja iste od strane subjekta, te se nastavno na to utvrđuje primjenjuje li se ovaj Standard na iste.

10. Na pisane opcije kupnje ili prodaje nefinancijske imovine koja može biti namirena neto u novcu ili drugim financijskim instrumentom, ili zamjenom financijskih instrumenata, u skladu s točkom 9(a) ili (d), primjenjuje se ovaj Standard. Takvi ugovori ne mogu se sklopiti s namjerom primitka ili isporuke nefinancijske imovine sukladno očekivanim zahtjevima kupnje, prodaje ili korištenja istog od strane subjekta.

Definicije (vidi točke VP3-VP24)

---

11. U ovom se Standardu koriste sljedeći izrazi s točno određenim značenjem:

Financijski instrument je svaki ugovor uslijed kojeg nastaje financijska imovina jednog subjekta i financijska obveza ili vlasnički instrument drugog subjekta.

Financijska imovina je svaka imovina koja je:

- a) novac,
- b) vlasnički instrument drugog subjekta,
- c) ugovorno pravo da se:
  - i. primi novac ili druga financijska imovina od drugog subjekta, ili
  - ii. razmijeni financijska imovina ili financijske obveze s drugim subjektom prema uvjetima koji su potencijalno povoljniji za subjekt, ili
- d) ugovor koji će se namiriti ili se može namiriti vlastitim vlasničkim instrumentima subjekta i predstavlja:
  - i. nederivativni instrument za kojeg će subjekt biti ili može biti obvezan primiti promjenjiv broj vlastitih vlasničkih instrumenata drugog subjekta ili
  - ii. derivativ koja će se namiriti ili se može namiriti na način drugačiji od razmjene fiksnog iznosa novca ili druge financijske imovine za fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta. U tu svrhu, vlastiti glavnički instrumenti subjekta ne uključuju instrumente s opcijom prodaje koji su razvrstani u vlasničke instrumente sukladno točkama 16.A i 16.B, instrumenti koji subjektu nameću obvezu isporuke drugoj strani razmjernog udjela u neto imovini subjekta samo prilikom

likvidacije i koji su razvrstani u vlasničke instrumente sukladno točkama 16.C i 16.D, ili instrumenti koji su ugovori o budućem primitku ili budućoj isporuci vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta.

Financijska obveza je svaka obveza koja je:

- a) ugovorna obveza da se:
  - i. isporuči novac ili druga financijska imovina drugom subjektu, ili
  - ii. razmijeni financijska imovina ili financijske obveze s drugim subjektom prema uvjetima koji su potencijalno nepovoljniji za subjekt, ili
- b) ugovor koji će se namiriti ili se može namiriti vlastitim vlasničkim instrumentima subjekta i predstavlja:
  - i. nederivativni instrument temeljem kojeg subjekt jest ili može biti obvezan isporučiti promjenjiv broj vlastitih vlasničkih instrumenata, ili
  - ii. derivativ koji će se namiriti ili se može namiriti na način drugačiji od razmjene fiksnog iznosa novca ili druge financijske imovine za fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata drugog subjekta. U tu svrhu, prava, opcije ili varanti kojima se stječe fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta za fiksni iznos bilo koje valute su vlasnički instrumenti ako subjekt svim svojim postojećim vlasnicima ponudi prava, opcije ili varante iste klase razmjerno svojim vlastitim neizvedenim vlasničkim instrumentima. Također u tu svrhu, vlastiti vlasnički instrumenti subjekta ne uključuju instrumente s opcijom prodaje koji su razvrstani u vlasničke instrumente sukladno točkama 16.A i 16.B, instrumenti koji subjektu nameću obvezu isporuke drugoj strani razmjernog udjela u neto imovini subjekta samo prilikom likvidacije i koji su razvrstani u vlasničke instrumente sukladno točkama 16.C i 16.D, ili instrumenti koji su ugovori o budućem primitku ili budućoj isporuci vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta.

Iznimno, instrument koji udovoljava definiciji financijske obveze se klasificira kao vlasnički instrument ako ima sva takva obilježja i ispunjava uvjete iz točke 16.A i 16.B ili točke 16.C i 16.D.

Glavnički instrument je svaki ugovor koji dokazuje udjel u ostatku imovine nekog drugog subjekta nakon oduzimanja svih njegovih obveza.

Instrument s opcijom prodaje jest financijski instrument koji imatelju daje pravo ponovne prodaje instrumenta izdavatelju za novac ili neko drugo financijsko imovina ili se automatski vraća izdavatelju nastankom nekog neizvjesnog budućeg događaja ili smrću ili umirovljenjem imatelja instrumenta

Fer vrijednost je iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obveza podmiriti između informiranih i nepovezanih stranaka koje su voljne obaviti transakciju.

12. Sljedeći termini definirani su u točki 9. MRS-a 39 te se u ovom Standardu upotrebljavaju u skladu sa značenjem definiranim MRS-om 39:
  - amortizirani trošak financijske imovine ili financijske obveze,

- financijska imovina raspoloživa za prodaju,
  - prestanak priznavanja,
  - derivativni instrument,
  - metoda efektivne kamate,
  - financijska imovina i financijske obveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak,
  - čvrsta obveza,
  - predviđena transakcija,
  - učinkovitost zaštite,
  - zaštićena stavka,
  - instrument zaštite,
  - ulaganja koja se drže do dospijeca,
  - zajmovi i potraživanja,
  - kupnja ili prodaja po redovnim uvjetima,
  - transakcijski troškovi.
13. U ovom se Standardu izrazi „ugovor” i „ugovorni” odnose na sporazum između dvije ili više strana koji sadrži jasne ekonomske posljedice koje te strane imaju male ili nikakve mogućnosti izbjeći, budući da je ugovor obično provediv po zakonskoj prisili. Ti ugovori i financijski instrumenti mogu imati različite oblike i ne moraju biti u pisanom obliku.
14. U ovom se Standardu izraz „subjekt” odnosi na pojedince, partnerstva, registrirane subjekte, udruženja i državna regulatorna tijela.

Prezentiranje

Obveze i kapital (vidi točke VP25-VP29A)

15. **Izdavatelj financijskog instrumenta treba kod početnog priznavanja klasificirati instrument ili njegove sastavne dijelove (komponente) kao financijsku obvezu, financijsku imovinu ili glavnički instrument, u skladu sa suštinom ugovornog sporazuma te definicijama financijske obveze, financijske imovine i glavničkog instrumenta.**
16. Ako izdavatelj primjenjuje definicije iz točke 11. kako bi utvrdio da li neki financijski instrument predstavlja vlasnički instrument, a ne financijsku obvezu, instrument je vlasnički instrument onda, i samo onda ako ispunjava oba uvjeta navedena pod (a) i (b).
- a) Instrument ne uključuje nikakvu ugovornu obvezu:
    - i. isporuke novca ili druge financijske imovine drugom subjektu ili
    - ii. razmjene financijske imovine ili financijskih obveza s drugim subjektom prema uvjetima koji su potencijalno nepovoljniji za izdavatelja.
  - b) Ako će instrument biti ili može biti namiren vlastitim vlasničkim instrumentima izdavatelja, klasificira se kao:

- i. nederivativni instrument koji ne uključuje ugovornu obvezu izdavatelja da isporuči promjenjiv broj vlastitih vlasničkih instrumenata ili
- ii. derivativ koji će biti namiren isključivo razmjenom fiksnog iznosa novca ili druge financijske imovine od strane izdavatelja za fiksni broj njegovih vlastitih vlasničkih instrumenata. U tu svrhu, prava, opcije ili varanti kojima se stječe fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta za fiksni iznos bilo koje valute su vlasnički instrumenti ako subjekt svim svojim postojećim vlasnicima ponudi prava, opcije ili varante iste klase razmjerno svojim vlastitim neizvedenim vlasničkim instrumentima. Također u tu svrhu, vlastiti vlasnički instrumenti izdavatelja ne uključuju instrumente koji imaju sva obilježja i ispunjavaju uvjete opisane u točki 16.A ili 16.B ili točki 16.C i 16.D, kao ni instrumente koji samostalno predstavljaju ugovore o budućem primitku ili isporuci vlastitih vlasničkih instrumenata izdavatelja.

Ugovorna obveza, uključujući obvezu koja proizlazi iz derivativnih financijskih instrumenata, koja će rezultirati ili može rezultirati budućim primitkom ili isporukom vlastitih vlasničkih instrumenata izdavatelja, ali ne ispunjava uvjete navedene pod (a) i (b) gore, nije vlasnički instrument. Iznimno, instrument koji udovoljava definiciji financijske obveze se klasificira kao vlasnički instrument ako ima sva takva obilježja i ispunjava uvjete iz točke 16.A i 16.B ili točke 16.C i 16.D.

Instrumenti s opcijom prodaje

- 16.A Financijski instrument s opcijom prodaje uključuje ugovornu obvezu izdavatelja da instrument otkupi ili razmijeni za novac ili neku drugu financijsku imovinu prilikom izvršenja. Iznimno od definicije financijske obveze, instrument koji uključuje takvu obvezu se klasificira kao vlasnički instrument ako ima sva sljedeća obilježja:
- a) imatelju daje pravo na razmjernan udjel u neto imovini subjekta u slučaju likvidacije subjekta. Neto imovina subjekta jest imovina koja preostaje nakon oduzimanja svih drugih tražbina s naslova imovine subjekta. Razmjernan udjel se određuje na način da se:
    - i. neto imovina subjekta prilikom likvidacije podijeli u jedinice jednakog iznosa i
    - ii. taj iznos pomnoži brojem jedinica koje drži imatelj financijskog instrumenta.
  - b) Instrument je razvrstan u kategoriju instrumenata koja je podređena svim drugim kategorijama instrumenata. Da bi mogao biti razvrstan u takvu kategoriju instrumenata, instrument
    - i. nema prvenstvo u odnosu na druge tražbine s naslova neto imovine subjekta prilikom likvidacije i
    - ii. nije potrebno konvertirati ga u neki drugi instrument prije nego što bude uvršten u kategoriju instrumenata koja je podređena svim drugim kategorijama instrumenata.
  - c) Svi financijski instrumenti u kategoriji instrumenata koja je podređena svim drugim kategorijama instrumenata imaju istovjetna obilježja. Primjerice, svi

moraju imati mogućnost prodaje a formula ili metoda korištena za izračunavanje cijene reotkupa ili otkupa je jednaka za sve instrumente u toj kategoriji.

- d) Osim ugovorne obveze izdavatelja da instrument otkupi ili razmijeni za novac ili neku drugu financijsku imovinu, instrument ne uključuje ugovornu obvezu isporuke novca ili nekog drugog financijskog instrumenta drugom subjektu niti razmjene financijske imovine ili financijskih obveza s drugim subjektom pod uvjetima koji su potencijalno nepovoljni za subjekt i nije ugovor koji će biti namiren ili može biti namiren vlastitim vlasničkim instrumentima subjekta kako je to navedeno u definiciji financijske obveze pod (b). Instrument je razvrstan u kategoriju instrumenata koja je podređena svim drugim kategorijama instrumenata. Da bi mogao biti razvrstan u takvu kategoriju instrumenata, instrument
  - e) Ukupni očekivani novčani tokovi pripisivi instrumentu tijekom njegovog razdoblja valjanosti se temelje uglavnom na dobiti ili gubitku, promjeni priznate neto imovine ili promjeni fer vrijednosti priznate i nepriznate neto imovine subjekta tijekom razdoblja valjanosti instrumenta (isključujući učinke samog instrumenta).
- 16.B Da bi se instrument mogao razvrstati kao vlasnički instrument, izdavatelj, osim instrumenta koji ima sva gore navedena obilježja, ne smije imati ni jedan drugi financijski instrument ili ugovor kod kojeg:
- a) se ukupni novčani tokovi većim dijelom temelje na dobitku ili gubitku, promjeni priznate neto imovine ili promjeni fer vrijednosti priznate i nepriznate neto imovine subjekta (isključujući učinke takvog instrumenta ili ugovora) i
  - b) je prisutan učinak suštinskog ograničenja ili fiksiranja preostalog prinosa imateljima na instrument s opcijom povrata.

Kod primjene ovoga uvjeta, subjekt ne razmatra nefinancijske ugovore s imateljima instrumenta koji je opisan pod točkom 16.A kod kojih su ugovorni uvjeti i rokovi slični onima iz istovjetnog ugovora koji može biti zaključen između subjekta koji nije imatelj instrumenta i subjekta koji je izdavatelj. Ako subjekt nije u mogućnosti da li je ovaj uvjet ispunjen, instrument s opcijom prodaje ne razvrstava kao vlasnički instrument.

Instrumenti ili komponente instrumenata koje obvezuju subjekt da drugoj strani isporuči razmjeran udjel u neto imovini subjekta samo prilikom likvidacije

- 16.C Neki financijski instrumenti uključuju ugovornu obvezu izdavatelja da drugom subjektu isporuči razmjeran udjel u svojoj neto imovini samo prilikom likvidacije. Obveza nastaje iz razloga što je likvidacija ili izvjesna i subjekt na nju nije u mogućnosti utjecati (npr. subjekt s ograničenim razdobljem trajanja), ili je njen nastanak neizvjestan, ali je opcija imatelja instrumenta. Kao izuzeće iz definicije financijske obveze, instrument koji uključuje takvu obvezu se klasificira kao vlasnički instrument ako ima sva sljedeća obilježja:
- a) imatelju daje pravo na razmjeran udjel u neto imovini subjekta u slučaju likvidacije subjekta. Neto imovina subjekta jest imovina koja preostaje nakon oduzimanja svih drugih tražbina s naslova imovine subjekta. Razmjeran udjel se određuje na način da se:

- i. neto imovina subjekta prilikom likvidacije podijeli u jedinice jednakog iznosa i
  - ii. taj iznos pomnoži brojem jedinica koje drži imatelj financijskog instrumenta.
- b) Instrument je razvrstan u kategoriju instrumenata koja je podređena svim drugim kategorijama instrumenata. Da bi mogao biti razvrstan u takvu kategoriju instrumenata, instrument
- i. nema prvenstvo u odnosu na druge tražbine s naslova neto imovine subjekta prilikom likvidacije i
  - ii. nije potrebno konvertirati ga u neki drugi instrument prije nego što bude uvršten u kategoriju instrumenata koja je podređena svim drugim kategorijama instrumenata.
- c) Svi financijski instrumenti u kategoriji instrumenata koja je podređena svim drugim kategorijama instrumenata moraju izdavatelju nametati istovjetnu ugovornu obvezu isporuke razmjernog udjela u njegovoj neto imovini prilikom likvidacije.
- 16.D Da bi se instrument mogao razvrstati kao vlasnički instrument, izdavatelj, osim instrumenta koji ima sva gore navedena obilježja, ne smije imati ni jedan drugi financijski instrument ili ugovor kod kojeg:
- a) se ukupni novčani tokovi većim dijelom temelje na dobitku ili gubitku, promjeni priznate neto imovine ili promjeni fer vrijednosti priznate i nepriznate neto imovine subjekta (isključujući učinke takvog instrumenta ili ugovora) i
  - b) je prisutan učinak suštinskog ograničenja ili fiksiranja preostalog prinosa imateljima na instrument s opcijom povrata.

Kod primjene ovoga uvjeta, subjekt ne razmatra nefinancijske ugovore s imateljima instrumenta koji je opisan pod točkom 16.C kod kojih su ugovorni uvjeti i rokovi slični onima iz istovjetnog ugovora koji može biti zaključen između subjekta koji nije imatelj instrumenta i subjekta koji je izdavatelj. Ako subjekt nije u mogućnosti da li je ovaj uvjet ispunjen, taj instrument ne razvrstava kao vlasnički instrument.

Reklasifikacija instrumenata s opcijom prodaje i instrumenata koji obvezuju subjekt da drugoj strani isporuči razmjeran udjel u neto imovini subjekta samo prilikom likvidacije

- 16.E Subjekt je dužan financijski instrument razvrstati kao vlasnički instrument sukladno točki 16.A i 16.B ili točki 16.C i 16.D od datuma na koji instrument ima sva takva obilježja i ispunjava uvjete navedene u tim točkama. Subjekt je dužan financijski instrument reklasificirati od datuma na koji instrument prestaje imati sva ta obilježja ili ispunjavati sve uvjete navedene u tim točkama. Primjerice, ako subjekt otkupi sve svoje instrumente bez opcije prodaje koje je izdao i ako bilo koji instrumenti s opcijom prodaje koji preostaju imaju sva obilježja i ispunjavaju sve uvjete iz točaka 16.A i 16.B, dužan je instrumente s opcijom prodaje reklasificirati u vlasničke instrumente od datuma na koji otkupljuje instrumente bez opcije prodaje.

- 16.F Subjekt je dužan reklasifikaciju instrumenta iz točke 16.E obračunati kako slijedi:
- a) glavnički instrument reklasificirati kao financijsku obvezu od datuma na koji instrument prestaje imati sva relevantna obilježja ili ispunjavati uvjete iz točaka 16.A i 16.B ili točaka 16.C i 16.D. Financijsku obvezu dužan je vrednovati po fer vrijednosti instrumenta na datum reklasifikacije. Subjekt je dužan u kapital priznati svaku razliku između knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog instrumenta i fer vrijednosti financijske obveze na datum reklasifikacije.
  - b) financijsku obvezu reklasificirati kao vlasnički instrument od datuma na koji instrument ima sva relevantna obilježja i ispunjava sve uvjete iz točaka 16.A i 16.B ili točaka 16.C i 16.D. Subjekt je dužan vlasnički instrument vrednovati po knjigovodstvenoj vrijednosti financijske obveze na datum reklasifikacije.

Nepostojanje ugovorne obveze isporuke novca ili druge financijske imovine (točka 16(a))

17. Iznimno od okolnosti opisanih u točkama 16.A i 16.B ili točkama 16.C i 16.D, kritično obilježje pri razlikovanju financijske obveze od vlasničkog instrumenta je postojanje ugovorne obveze jedne strane financijskog instrumenta (izdavatelja) da isporuči novac ili drugu financijsku imovinu drugoj strani (imatelju) ili razmijeni financijsku imovinu ili financijske obveze s drugom stranom (imateljem) pod potencijalno nepovoljnijim uvjetima za izdavatelja. Iako imatelj vlasničkog instrumenta može imati pravo na primitak proporcionalnog udjela bilo kojih dividendi ili na drugačiji način raspodijeljenog kapitala i rezervi, izdavatelj nije ugovorno obavezan izvršiti takvu raspodjelu budući da nije obavezan isporučiti novac ili drugu financijsku imovinu drugoj strani.
18. Klasifikaciju financijskog instrumenta u izvještaju o financijskom položaju subjekta određuje suština, a ne pravni oblik instrumenta. Suština i pravni oblik su u pravilu podudarni, iako ne uvijek. Neki financijski instrumenti su po pravnom obliku kapital, ali u suštini predstavljaju obveze, dok drugi mogu sadržavati i obilježja vlasničkih instrumenata i obilježja financijskih obveza. Primjerice:
  - a) povlaštena dionica s obilježjem obvezne isplate izdavatelja za točno utvrđen ili utvrdiv iznos, na utvrđen ili utvrdiv budući datum, ili koja imatelju daje pravo tražiti naplatu od strane izdavatelja na određeni ili nakon određenog datuma, za točno utvrđen ili utvrdiv iznos, predstavlja financijsku obvezu;
  - b) financijski instrument koji imatelju daje pravo prodaje instrumenta izdavatelju za novac ili drugu financijsku imovinu („instrument s opcijom prodaje“) je financijska obveza, izuzev instrumenata koji su klasificirani kao glavnički instrumenti sukladno točkama 16.A i 16.B ili 16.C i 16.D. Financijski instrument je financijska obveza čak i kad je iznos novca ili druge financijske imovine utvrđen na temelju određenog indeksa ili neke druge stavke koja može rasti ili padati. Primjerice, zajednički otvoreni fondovi, uzajamni investicijski fondovi, partnerstva te određeni kooperativni subjekti mogu vlasnicima svojih udjela ili članovima dati pravo da u bilo kojem trenutku otkupe svoje udjele u izdavatelju za novac, što dovodi do klasifikacije udjela u posjedu vlasnika odnosno članova kao financijske obveze, izuzev onih instrumenata koji su u skladu s točkama

16.A i 16.B ili 16.C i 16.D klasificirani kao glavnički instrumenti. Međutim, klasifikacija instrumenta kao financijske obveze ne isključuje mogućnost upotrebe opisnih termina poput „vrijednost neto imovine koja pripada vlasnicima udjela” i „promjene u neto vrijednosti imovine koja pripada vlasnicima udjela” u temeljnim financijskim izvještajima subjekta koji nema temeljni kapital (poput nekih zajedničkih fondova ili udruženih fondova, vidi Ilustrativni primjer 7) ili objavljivanja dodatnih podataka kako bi se pokazalo da ukupni udjeli svih članova uključuju stavke poput rezervi koje udovoljavaju definiciji kapitala, i instrumenata s opcijom prodaje koji joj ne udovoljavaju (vidi Ilustrativni primjer 8).

19. Ako subjekt nema bezuvjetno pravo izbjeći isporuku novca ili druge financijske imovine kako bi namirio ugovornu obvezu, takva obveza udovoljava definiciji financijske obveze, izuzev onih instrumenata koji su u skladu s točkama 16.A i 16.B ili 16.C i 16.D klasificirani kao glavnički instrumenti. Primjerice:
- a) ograničenje mogućnosti subjekta da namiri ugovornu obvezu, poput nemogućnosti nabave strane valute ili potrebe za dobivanjem potvrde za plaćanje od strane nadzornih tijela, ne negira ugovornu obvezu subjekta ili ugovorno pravo imatelja vezano za taj instrument,
  - b) ugovorna obveza koja ovisi o izvršenju prava na otkup druge ugovorne strane predstavlja financijsku obvezu budući da subjekt nema bezuvjetno pravo izbjeći isporuku novca ili druge financijske imovine.
20. Financijski instrument na temelju kojeg ugovorna obveza isporuke novca ili druge financijske imovine ne nastaje izravno, obvezu može stvoriti indirektno putem uvjeta ugovora. Primjerice:
- a) financijski instrument može sadržavati nefinancijsku obvezu koja se mora namiriti samo i isključivo ako subjekt ne izvrši raspodjele ili ne otkupi instrument. Ako subjekt može izbjeći prijenos novca ili druge financijske imovine samo namirom nefinancijske obveze, financijski instrument smatra se financijskom obvezom;
  - b) financijski instrument je financijska obveza ako potvrđuje da će subjekt prilikom namire obveze isporučiti:
    - i. novac ili drugu financijsku imovinu, ili
    - ii. vlastite dionice za čiju se vrijednost ustanovi da značajno premašuje vrijednost novca ili druge financijske imovine.

Iako subjekt nema izravnu ugovornu obvezu isporuke novca ili financijske imovine, vrijednost alternativne namire u dionicama je takva da će subjekt izvršiti namiru u novcu. U svakom slučaju, imatelju je u suštini zagarantiran primitak iznosa koji je najmanje jednak opciji namire u novcu (vidi točku 21).

Namira vlastitim vlasničkim instrumentima subjekta (točka 16(b))

21. Ugovor nije vlasnički instrument samo zato što može rezultirati primitkom ili isporukom vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta. Subjekt može imati ugovorno pravo ili obvezu primiti ili isporučiti promjenjiv broj vlastitih dionica ili drugih

vlasničkih instrumenata koji su promjenjivi, tako da fer vrijednost vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta koji trebaju biti primljeni ili isporučeni odgovara iznosu ugovornog prava ili obveze. Takvo ugovorno pravo ili obveza može biti izraženo u fiksnoj iznosu ili iznosu koji je djelomično ili u potpunosti promjenjiv ovisno o promjenama varijable, a da ta varijabla nije tržišna cijena vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta (npr. kamatna stopa, cijena robe ili cijena financijskog instrumenta). Dva primjera mogu biti, (a) ugovor o isporuci što je moguće više vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta čija je protuvrijednost jednaka iznosu od 100 novčanih jedinica^{*} i (b) ugovor o isporuci što je moguće više vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta čija je protuvrijednost jednaka iznosu 100 unci zlata. Takav ugovor predstavlja financijsku obvezu subjekta iako je subjekt mora ili može namiriti isporukom vlastitih vlasničkih instrumenata. Ovakav ugovor nije vlasnički instrument jer subjekt koristi promjenjiv broj vlastitih vlasničkih instrumenata kao imovina namire ugovora. Sukladno tome, ugovor ne predstavlja preostali udio u imovini subjekta nakon umanjenja za sve obveze.

22. Izuzev kako je navedeno u točki 22.A, ugovor koji će subjekt namiriti (primitkom ili isporukom fiksnog broja vlastitih vlasničkih instrumenata u zamjenu za fiksni iznos novca ili druge financijske imovine, jest vlasnički instrument. Primjerice, izdana opcija na dionice koja drugoj ugovornoj strani pruža pravo kupnje fiksnog broja dionica subjekta po fiksnoj cijeni ili po fiksno utvrđenom iznosu nominalne obveznice, predstavlja vlasnički instrument. Promjene fer vrijednosti ugovora koje proizlaze iz promjena tržišnih kamatnih stopa koje ne utječu na iznos novca ili druge financijske imovine koja treba biti plaćena ili primljena, ili broj vlasničkih instrumenata koji trebaju biti primljeni ili isporučeni, u trenutku namire ugovora ne utječu na klasifikaciju ugovora kao vlasničkog instrumenta. Sve primljene naknade (poput primljene premije za izdane opcije ili garancije (warrant) za vlastite dionice subjekta) priznaju se direktno u rezerve. Sve plaćene naknade (poput plaćenih premija za kupljene opcije) oduzimaju se direktno od rezervi. Promjene fer vrijednosti vlasničkog instrumenta ne priznaju se u financijskim izvještajima.
- 22.A Ako su vlastiti glavnički instrumenti koje subjekt nakon namire ugovora treba primiti ili isporučiti financijski instrumenti s opcijom prodaje koji imaju sva relevantna obilježja i ispunjavaju sve uvjete opisane u točkama 16.A i 16.B ili su instrumenti koji subjektu nameću obvezu da drugoj strani isporuči razmjerni udjel u svojoj neto imovini samo prilikom likvidacije i koji imaju sva relevantna obilježja i ispunjavaju sve uvjete iz točaka 16.C i 16.D, ugovor je financijsko imovina ili financijska obveza. To uključuje ugovor koji će subjekt namiriti primitkom ili isporukom fiksnog broja vlastitih vlasničkih instrumenata u zamjenu za fiksni iznos novca ili druge financijske imovine.
23. Iznimno od okolnosti opisanih u točkama 16.A i 16.B ili točkama 16.C i 16.D, ugovor koji sadrži obvezu subjekta da kupi svoje vlastite vlasničke instrumente za novac ili drugu financijsku imovinu, uzrokuje nastanak financijske obveze u iznosu sadašnje vrijednosti iznosa otkupa (primjerice, u iznosu sadašnje vrijednosti terminske cijene reotkupa, izvršne cijene opcije ili drugog iznosa otkupa). Isti je slučaj i ako ugovor samostalno predstavlja vlasnički instrument. Primjer je i obveza subjekta da

^{*} U ovom standardu monetarni iznosi su denominirani u novčanim jedinicama.

temeljem terminskog ugovora otkupi svoje vlastite vlasničke instrumente u zamjenu za novac. Ako je kod početnog priznavanja financijska obveza priznata u skladu s MRS-om 39, njezina fer vrijednost (sadašnja vrijednost iznosa otplate) reklasificira se iz rezervi. Nadalje, financijska obveza se mjeri u skladu s MRS-om 39. Ako ugovor ističe bez isporuke, knjigovodstvena vrijednost financijske obveze reklasificira se u rezerve. Ugovorna obveza subjekta da kupi svoje vlastite vlasničke instrumente predstavlja financijsku obvezu u iznosu sadašnje vrijednosti iznosa otkupa, čak i ako obveza kupnje ovisi o realizaciji prava otkupa druge ugovorne strane (npr. izdana opcija prodaje koja ugovornoj strani daje pravo prodaje vlastitih vlasničkih instrumenata druge strane tom subjektu po fiksnoj cijeni).

24. Ugovor koji će namiriti subjekt koji isporučuje ili prima fiksni broj vlastitih vlasničkih instrumenata u zamjenu za promjenjiv iznos novca ili druge financijske imovine, je financijska imovina ili financijska obveza. Primjerice, ugovor na temelju kojeg subjekt treba isporučiti 100 vlastitih vlasničkih instrumenata u zamjenu za iznos novca koji je izračunan u protuvrijednosti 100 unci zlata.

Rezerviranja za nepredvidive namire

25. Financijski instrument može zahtijevati od subjekta isporuku novca ili druge financijske imovine ili drugi način namire koji će predstavljati financijsku obvezu, u slučaju nastanka ili izostanka neizvjesnih budućih događaja (ili razrješenjem neizvjesnih okolnosti) na koje ni izdavatelj niti imatelj instrumenta ne mogu utjecati, poput promjene burzovnih indeksa, indeksa potrošačkih cijena, kamatne stope ili poreznih obveza, ili budućih prihoda, neto prihoda ili omjera duga i vlastitog kapitala izdavatelja. Izdavatelj takvog instrumenta nema bezuvjetno pravo izbjeći isporuku novca ili druge financijske imovine (ili izvršiti namiru na način koji će predstavljati financijsku obvezu). Sukladno tome, instrument je financijska obveza izdavatelja, osim ako:
- dio rezerviranja za nepredviđene namire koje može zahtijevati namiru u novcu ili drugoj financijskoj imovini (ili na neki drugi način koji će predstavljati financijsku obvezu) nije stvaran, ili
  - se od izdavatelja može zahtijevati da obvezu namiri u novcu ili drugoj financijskoj imovini (ili na drugi način koji će predstavljati financijsku obvezu) isključivo u slučaju likvidacije izdavatelja, ili
  - instrument ima sva relevantna obilježja i ispunjava sve uvjete iz točaka 16.A i 16.B.

Opcije namire

26. **Ako derivativni financijski instrument daje jednoj strani pravo izbora načina namire (npr. izdavatelj ili imatelj mogu izabrati između namire u neto iznosu novca ili zamjenom dionica za novac), instrument se smatra financijskom imovinom ili financijskom obvezom, osim ako bi sve alternative namire rezultirale klasifikacijom instrumenta kao vlasničkog instrumenta.**

27. Primjer derivativnog financijskog instrumenta s opcijom namire koji predstavlja financijsku obvezu je opcija na dionice koju izdavalatelj može po izboru namiriti u neto iznosu novca ili zamjenom vlastitih dionica za novac. Slično tome, pojedini ugovori o kupnji ili prodaji nefinancijske imovine u zamjenu za vlastite vlasničke instrumente subjekta obuhvaćeni su ovim Standardom budući da se takvi ugovori mogu namiriti isporukom nefinancijske imovine, u neto iznosu novca ili drugim financijskim instrumentom (vidi točke 8-10). Takvi ugovori predstavljaju financijsku imovinu ili financijske obveze, a ne vlasničke instrumente.

Složeni financijski instrumenti (Vidi točke VP30-VP35 i Ilustrativne primjere 9-12)

28. **Izdavalatelj nederivativnog financijskog instrumenta evaluira uvjete financijskog instrumenta kako bi utvrdio sadrži li taj instrument komponente obveze i kapitala. Te će se komponente klasificirati odvojeno kao financijske obveze, financijska imovina ili glavnički instrumenti, u skladu s točkom 15.**
29. Subjekt zasebno priznaje komponente financijskog instrumenta koje (a) predstavljaju financijsku obvezu subjekta, i (b) imatelju instrumenta osiguravaju opciju konverzije tog instrumenta u vlasnički instrument subjekta. Primjerice, obveznica ili sličan instrument kojeg imatelj može konvertirati u fiksni broj redovnih dionica subjekta, predstavlja složeni financijski instrument. Sa stajališta subjekta, takav instrument sadrži dvije komponente: financijsku obvezu (obvezujući ugovor o isporuci novca ili druge financijske imovine) i vlasnički instrument (opcija kupnje koja imatelju osigurava pravo da, u određenom vremenskom razdoblju, konvertira instrument u fiksni broj redovnih dionica subjekta). Ekonomski učinak izdavanja takvog instrumenta je u suštini jednak istovremenom izdavanju dužničkog instrumenta s mogućnošću prijevremene namire i garancija (Warrant) za kupnju redovnih dionica, ili izdavanju dužničkog instrumenta s garancijom (Warrant) za kupnju dionica koja se može izdvojiti. Sukladno tome, u svim gore navedenim slučajevima, subjekt u izvještaju o financijskom položaju odvojeno prezentira komponente obveze od komponenti kapitala.
30. Klasifikacija komponenti obveza i kapitala konvertibilnog instrumenta nije revidirana kao rezultat promjene vjerojatnosti da će opcija konverzije biti izvršena, čak i kad bi izvršenje opcije rezultiralo potencijalno povoljnijim ekonomskim koristima za pojedine imatelje. Imatelji ne moraju uvijek reagirati na način koji se očekuje, budući da se, primjerice, porezne posljedice konverzije mogu razlikovati između imatelja. Nadalje, vjerojatnost konverzije mijenja se s vremena na vrijeme. Ugovorne obveze subjekta o izvršenju budućih plaćanja ostaju otvorene do namire putem konverzije, dospjeća instrumenta ili neke druge transakcije.
31. MRS 39 propisuje mjerenje financijske imovine i financijskih obveza. Glavnički instrumenti su instrumenti koji potvrđuju iznos preostalog udjela u imovini subjekta nakon namire svih njegovih obveza. Sukladno tome, kada se početna knjigovodstvena vrijednost složenog financijskog instrumenta raspodijeli na komponente obveza i kapitala, komponenti kapitala se pripisuje iznos koji preostane nakon oduzimanja zasebno utvrđenog iznosa komponente obveze od fer vrijednosti instrumenta kao

cjeline. Vrijednost bilo koje derivativne karakteristike (poput opcije kupnje) koja je ugrađena u složeni financijski instrument, osim komponenti kapitala (poput opcije konverzije kapitala), uključena je u komponentu obveza. Zbroj knjigovodstvenih vrijednosti komponenti obveza i kapitala kod početnog priznavanja uvijek odgovara iznosu fer vrijednosti instrumenta kao cjeline. Nikakva dobit ili gubitak ne nastaje kod početnog priznavanja i odvajanja pojedinih komponenti instrumenta.

32. Prema pristupu opisanom u točki 31, izdavatelj obveznice koja se može konvertirati u redovne dionice najprije određuje knjigovodstvenu vrijednost komponente obveze mjerenjem fer vrijednosti slične obveze (uključujući sve ugrađene derivativne karakteristike koje nisu povezane s kapitalom) kojoj nije pridružena komponenta kapitala. Knjigovodstvena vrijednost vlasničkog instrumenta kojeg predstavlja opcija konverzije instrumenta u redovne dionice se tada utvrđuje oduzimanjem fer vrijednosti financijske obveze od fer vrijednosti složenog financijskog instrumenta kao cjeline.

Trezorske dionice (vidi točku VP36)

33. **Ako subjekt otkupi svoje vlastite vlasničke instrumente, ti se instrumenti (“trezorske dionice”) oduzimaju od kapitala. Nikakav dobitak ni gubitak ne priznaje se u dobit ili gubitak, kod kupnje, prodaje, izdavanja ili poništenja vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta. Takve trezorske dionice mogu se kupiti i držati od strane subjekta ili drugih članica konsolidirane grupe. Plaćena ili primljena naknada priznaje se direktno u rezerve.**
34. Iznos trezorskih dionica koje drži subjekt objavljuje se odvojeno u izvještaju o financijskom položaju ili u bilješkama, u skladu s MRS-om 1 - *Prezentiranje financijskih izvještaja*. Ako subjekt otkupi svoje vlastite vlasničke instrumente od povezanih stranaka, podaci o tome se objavljuju u skladu s MRS-om 24 - *Objavljivanje povezanih strana*.

Kamate, dividende, gubici i dobici (vidi točku VP37)

35. **Kamate, dividende, gubici i dobici koji se odnose na određeni financijski instrument ili komponentu koja predstavlja financijsku obvezu, priznaju se kao prihod ili rashod u dobit ili gubitak. Raspodjele imateljima vlasničkog instrumenta subjekt direktno oduzima od rezervi, umanjeno za pripadajuće porezne dobitke. Transakcijski troškovi vlasničke transakcije, osim troškova izdavanja vlasničkog instrumenta koji se direktno pripisuju stjecanju poslovanja (koje se računovodstveno priznaje u skladu s MRS 22), računovodstveno se priznaju kao umanjene kapitala, umanjeno za pripadajuće porezne dobitke.**
36. Klasifikacija financijskog instrumenta kao financijske obveze ili vlasničkog instrumenta određuje da li će se kamate, dividende, gubici i dobici koji se odnose na taj instrument priznati kao prihod ili trošak u dobit ili gubitak. Sukladno tome, isplata dividendi plativih na dionice koje su u potpunosti priznate kao obveze, priznaje se kao trošak, na isti način na koji se priznaju kamate na obveznice. Slično tome, dobici i gubici od otkupa ili refinanciranja financijskih obveza priznaju se u dobit ili gubitak, dok se otkup ili refinanciranje vlasničkih instrumenata priznaje kao promjena u

kapitalu. Promjene fer vrijednosti vlasničkog instrumenta ne priznaju se u financijskim izvještajima.

37. Prilikom izdavanja ili kupnje vlastitih vlasničkih instrumenata subjekta redovno nastaju različiti troškovi. Ti troškovi mogu uključivati troškove registracije i ostale zakonske troškove, naknade za usluge pravnog, računovodstvenog i ostalih vrsta profesionalnog savjetovanja, troškove tiskanja i takse. Transakcijski troškovi vlasničke transakcije računovodstveno se priznaju kao umanjenje od iznosa kapitala i rezervi, umanjeno za porezne dobitke ako predstavljaju inkrementalne troškove direktno povezane s vlasničkom transakcijom koji bi se inače mogli izbjeći. Troškovi proizašli iz vlasničke transakcije koja je prekinuta priznaju se kao trošak.
38. Transakcijski troškovi izdavanja složenog financijskog instrumenta raspoređuju se na komponente obveza i kapitala instrumenta razmjerno rasporedu primitaka. Transakcijski troškovi koji se zajedno odnose na više od jedne transakcije (na primjer, troškovi istovremene ponude jednog dijela dionica i uvrštenja drugog dijela dionica na burzu) raspoređuju se na te transakcije na način koji odgovara i u skladu je s raspoređivanjem koje se vrši sa sličnim transakcijama.
39. Iznos transakcijskih troškova koji nastaju oduzimanjem od kapitala u razdoblju, prikazuje se odvojeno, sukladno odredbama MRS-a 1 - *Prezentiranje financijskih izvještaja*. Povezani iznos poreza na dobit koji je priznat direktno u rezervama uključuje se u ukupan iznos sadašnjeg i odgođenog poreza na dobit koji se dodaje ili oduzima od kapitala i prikazuje u skladu s MRS-om 12 - *Porez na dobit*.
40. Dividende klasificirane kao trošak mogu u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili odvojenom dobit ili gubitak (ako se prezentira) biti prikazane zajedno s kamatama na ostale obveze ili kao zasebna stavka. Uz zahtjeve koje propisuje ovaj Standard, objavljivanje kamata i dividendi podliježe zahtjevima MRS-a 1 i MRS-a 30 Objavljivanja u financijskim izvještajima banaka i sličnim financijskim institucijama. U određenim okolnostima, zbog razlika između kamata i dividendi koje su povezane s mogućnošću odbitka u poreznom smislu, preporučuje se odvojeno objavljivanje ovih stavki u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti ili odvojenom dobit ili gubitak (ako se prezentira). Objavljivanje učinka poreza vrši se u skladu s MRS-om 12.
41. Dobici i gubici koji se odnose na promjenu knjigovodstvene vrijednosti financijske obveze priznaju se kao prihod ili trošak u dobit ili gubitak, čak i kad se odnose na instrument koji uključuje pravo u preostalom udjelu u imovini subjekta u zamjenu za novac ili drugu financijsku imovinu (vidi točku 18(b)). Prema MRS-u 1, subjekt priznaje odvojeno svu dobit ili gubitak koji proizlazi iz ponovnog mjerenja takvog instrumenta u dobit ili gubitak kada je isti značajan za pojašnjenje poslovanja subjekta.

Prijeboj financijske imovine i financijske obveze (vidi točke VP38 i VP39)

42. **Financijska imovina i financijska obveza će se prebiti i neto iznos prikazati u izvještaju o financijskom položaju samo i isključivo onda ako subjekt:**
  - a) **ima zakonski provedivo pravo prijeboja priznatih iznosa, i**

b) namjerava ili namiriti neto iznos, ili realizirati imovinu i istovremeno namiriti obvezu.

Kod knjiženja prijenosa financijske imovine koja ne udovoljava zahtjevima prestanka priznavanja, subjekt neće izvršiti prijeboj prenesene imovine i povezane obveze (vidi MRS 39, točka 36).

43. Ovaj Standard zahtijeva prezentiranje neto financijske imovine i obveza kada isto odražava očekivane buduće novčane tokove subjekta koji proizlaze iz namire dvaju ili više zasebnih financijskih instrumenata. Ako subjekt ima pravo primiti ili platiti jedan neto iznos i namjerava isto izvršiti, subjekt, u suštini, ima samo jednu financijsku imovinu ili financijsku obvezu. U drugim se okolnostima financijska imovina i financijske obveze prikazuju zasebno, sukladno njihovim obilježjima, kao izvori ili obveze subjekta.
44. Prijeboj priznate financijske imovine i priznate financijske obveze i prikazivanje neto iznosa razlikuje se od prestanka priznavanja financijske imovine ili financijskih obveza. Iako prijeboj ne uzrokuje priznavanje dobiti ili gubitka, prestanak priznavanja financijskog instrumenta ne rezultira samo uklanjanjem prethodno priznate bilančne stavke, već također može rezultirati priznavanjem dobiti ili gubitka.
45. Pravo na prijeboj predstavlja zakonsko pravo dužnika da, na temelju ugovora ili na drugi način, namiri ili na drugi način eliminira cijeli ili dio iznosa dospjele obveze vjerovnika prijebojem te dospjele obveze i s dugovanjem vjerovnika. U posebnim okolnostima dužnik može imati zakonsko pravo prijeboja dugovanja trećih osoba s dospjelim iznosom vjerovnika, pod uvjetom da između triju stranaka postoji ugovor kojim je jasno definirano pravo dužnika na prijeboj. Budući da je pravo prijeboja zakonsko pravo, uvjeti koji reguliraju to pravo mogu se razlikovati u različitim zakonodavstvima te se mora pažljivo razmotriti koji su zakoni primjenjivi na odnose između relevantnih strana.
46. Postojanje zakonski provedivog prava prijeboja financijske imovine i financijske obveze utječe na prava i obveze povezane s financijskom imovinom i financijskom obvezom i mogu utjecati na izloženost subjekta kreditnom riziku i riziku likvidnosti. Međutim, postojanje ovog prava samo po sebi nije dostatna osnova za prijeboj. U nedostatku namjere izvršenja tog prava ili istovremene namire, pravo prijeboja ne utječe na iznos i vrijeme budućih novčanih tokova subjekta. Ako subjekt namjerava realizirati pravo prijeboja ili istovremene namire, prezentiranje neto imovine i obveza adekvatnije odražava iznose i vremenske okvire očekivanih budućih novčanih tokova te rizika kojima su ti novčani tokovi izloženi. Namjera jedne ili objiju strana da izvrši neto namiru bez zakonskog prava na takvu namiru, nije dovoljna kako bi opravdala sam prijeboj, budući da prava i obveze povezane s pojedinom financijskom imovinom ili financijskom obvezom ostaju nepromijenjene.
47. Na namjeru subjekta da namiri određenu imovinu i obveze može utjecati uobičajena poslovna praksa, zahtjevi financijskih tržišta i druge okolnosti koje mogu ograničiti mogućnost neto ili istovremene namire. Ako subjekt ima pravo prijeboja, ali ne namjerava provesti neto namiru ili realizirati imovinu i namiriti obvezu istovremeno, utjecaj prava na izloženost subjekta kreditnom riziku objavljuje se u skladu s točkom 76.

48. Istovremena namira dvaju financijskih instrumenata može nastati, primjerice, kroz poslovanje institucije koja obavlja namiru na organiziranom financijskom tržištu ili u izravnoj razmjeni. U ovim su okolnostima novčani tokovi, u suštini, jednaki jednom neto iznosu i nema izloženosti kreditnom riziku ili riziku likvidnosti. U drugim okolnostima subjekt može namiriti dva instrumenta primanjem ili plaćanjem odvojenih iznosa, time postati izložen kreditnom riziku za cjelokupni iznos imovine ili riziku likvidnosti za cjelokupni iznos obveze. Takve izloženosti riziku mogu biti značajne, iako su relativno kratke. Sukladno tome, realizacija financijske imovine i namira financijske obveze smatraju se istovremenim samo ako transakcije nastaju u istom trenutku.
49. Uvjeti iz točke 42 uglavnom nisu zadovoljeni i prijeboj nije prikladan ako:
- se nekoliko različitih financijskih instrumenata koristi u svrhu stvaranja različitih obilježja jednog financijskog instrumenta ("sintetički instrument"),
  - financijska imovina i financijske obveze proizlaze iz financijskih instrumenata koji imaju istu osnovnu izloženost riziku (primjerice, imovina i obveze u portfelju terminskih ugovora ili drugih derivativnih instrumenata), ali uključuju različite ugovorne strane,
  - financijska ili druga imovina založena je kao jamstvo za založne (non-recourse) financijske obveze,
  - financijska imovina uložena je u fond od strane dužnika za potrebe namirenja obveze bez da je ta imovina prihvaćena za namiru obveze od strane vjerovnika (primjerice, ugovor o formiranju fonda za otplatu dugova (sinking fund)), ili
  - očekuje se da će se obveze proizašle iz događaja iz kojih nastaju gubici nadoknaditi od trećih osoba na temelju potraživanja za namiru štete prema ugovoru o osiguranju.
50. Subjekt koji obavlja više transakcija financijskim instrumentima sa samo jednom povezanom stranom može sklopiti sporazum o master prijeboju s tom stranom. Takav sporazum omogućava neto namiru svih financijskih instrumenata pokrivenih ugovorom u slučaju nenamire ili prestanka bilo kojeg ugovora. Ove ugovore redovito sklapaju financijske institucije kako bi se zaštitile od gubitaka u slučaju stečaja ili drugih okolnosti zbog kojih povezana strana nije u mogućnosti namiriti svoje obveze. Sporazum o master prijeboju obično propisuje pravo prijeboja koje stupa na snagu i utječe na realizaciju ili namiru pojedine financijske imovine i financijskih obveza samo nakon utvrđenih slučajeva neplaćanja ili drugih okolnosti čiji se nastanak ne očekuje tijekom redovnog poslovanja. Sporazum o master prijeboju ne pruža osnovu za prijeboj, osim ako nisu zadovoljena oba kriterija iz točke 42. Ako financijska imovina i financijske obveze koje su predmet sporazuma o master prijeboju nisu prebijeni, učinak sporazuma na izloženost subjekta kreditnom riziku objavljuje se u skladu s točkom 76.

Objavljivanje

---

51. - 95. [brisan].

Datum stupanja na snagu

- 96. Ovaj se Standard primjenjuje na godišnja razdoblja s početkom na ili nakon 1. siječnja 2005. godine. Ranija primjena je dozvoljena. Ovaj se Standard ne primjenjuje na godišnja razdoblja s početkom prije 1. siječnja 2005. osim ako se također ne primjenjuje MRS 39 (objavljen u prosincu 2003. godine), uključujući dopune iz ožujka 2004. godine. Ako subjekt primjenjuje ovaj Standard na razdoblje s početkom prije 1. siječnja 2005., tu činjenicu mora objaviti.**
- 96.A Financijski instrumenti s opcijom prodaje i obveze temeljem likvidacije (izmjene i dopune MRS-a 32 i MRS-a 1), objavljene u veljači 2008. godine, nalažu da se financijski instrumenti koji sadrže sva relevantna obilježja i ispunjavaju uvjete iz točaka 16.A i 16.B ili točaka 16.C i 16.D razvrstaju kao glavnički instrumenti, njima su izmijenjene točke 11., 16., 17.-19., 22., 23., 25., VP13, VP14 i VP27 i dodane točke 16.A-16.F, 22.A, 96.B, 96.C, 97.C, VP14.A-VP14.J i VP.29A. Subjekt je dužan ove izmjene i dopune primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine. Dopuštena je njihova ranija primjena. Ako subjekt izmjene primjenjuje na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu i objaviti te istovremeno primijeniti povezane izmjene i dopune MRS-a 1, MRS-a 39, MSFI-ja 7 i IFRIC-a 2.
- 96.B Financijski instrumenti s opcijom prodaje i obveze temeljem likvidacije uveli su ograničena izuzeća od djelokruga; stoga subjekt ne smije izuzeća primjenjivati analogijom.
- 96.C Klasifikacija instrumenata uz primjenu izuzeća je ograničena na obračunavanje takvog instrumenta sukladno MRS-u 1, MRS-u 32, MRS-u 39 i MSFI-ju 7. Takav instrument se prema drugim uputama, primjerice MSFI-ju 2 - *Isplate s temelja dionica*, ne smatra vlasničkim instrumentom.
- 97. Ovaj se Standard primjenjuje retroaktivno.**
- 97.A **MRS-om 1 (izmijenjen 2007.) su izmijenjeni izrazi koji se rabe u MSFI-jevima. Pored toga, njime se mijenja točka 40. Subjekt je dužan te izmjene i dopune primijeniti za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine. Ako subjekt primijeni MRS-1 (izmijenjen 2007.) na neko ranije razdoblje, dužan je te izmjene i dopune primijeniti i na to ranije razdoblje.**
- 97.B **MSFI-jem 3 (kojeg je revidirao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde u 2008. godini) je brisana točka 4. (c). Subjekt je tu izmjenu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. srpnja 2009. godine. Ako subjekt primijeni MSFI 3 (revidiran 2008.) na neko ranije razdoblje, dužan je tu izmjenu primijeniti također na to ranije razdoblje.**
- 97.C Kod primjene izmjena i dopuna opisanih u točki 96.A, subjekt je dužan razdvojiti složeni financijski instrument s obvezom isporuke drugoj strani razmjernog udjela u neto imovini subjekta samo prilikom likvidacije u odvojenu komponentu obveze i odvojenu komponentu kapitala. Ako komponenta obveze više nije otvorena, retroaktivna primjena tih izmjena i dopuna na MRS 32 bi podrazumijevala razdvajanje dvaju komponenata kapitala. Prva komponenta bi bila u sklopu zadržane dobiti i predstavljala bi kumulativne prirasle kamate na komponentu obveze. Druga komponenta bi predstavljala prvotnu komponentu kapitala. Stoga subjekt ne mora

razdvajati te dvije komponente ako komponenta obveze na datum primjene izmjena i dopuna više nije otvorena.

- 97.D Točka 4. je izmijenjena kao posljedica *Poboljšanja MSFI-jeva* objavljenih u svibnju 2008. godine. je izmijenjena kao posljedica *Poboljšanja MSFI-jeva* objavljenih u svibnju 2008. godine. Subjekt je dužan izmjenu primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine. Dopuštena je ranija primjena. Ako subjekt izmjenu primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu i objaviti te na to ranije razdoblje primijeniti izmjene i dopune točke 3. MSFI-ja 7, točke 1. MRS-a 28 i točke 1. MRS-a 31 izdane u svibnju 2008. godine. Subjektu je dopušteno spomenute izmjene i dopune primijeniti prospektivno.
- 97.E Točke 11. i 16. su izmijenjene temeljem dopune pod naslovom *Klasifikacija stavki koje se tiču prava* koja je objavljena u listopadu 2008. godine. Subjekt je spomenutu izmjenu i dopunu dužan primijeniti na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. veljače 2010. godine. Dopuštena je njezina ranija primjena. Subjekt koji ovaj standard primijeni na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu i objaviti.

Povlačenje ostalih objava

---

98. Ovaj Standard zamjenjuje MRS 32 - *Financijski instrumenti: objavljivanje i prezentiranje* izmijenjen 2000. godine.
99. Ovaj Standard zamjenjuje sljedeća Tumačenja Stalnog odbora za tumačenja:
- a) SIC-5 - *Klasifikacija financijskih instrumenata - rezerviranja za nepredviđene namire,*
  - b) SIC-16 - *Temeljni kapital - ponovno stjecanje vlasničkih instrumenata (trezorske dionice), i*
  - c) SIC-17 - *Kapital - troškovi vlasničkih transakcija.*
100. Ovim Standardom povlači se Nacrt SIC-a N34 - *Financijski instrumenti - instrumenti ili prava naplativa od strane imatelja.*